

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ sit forma Sacramenti Confirmationis. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

2. Dicendum igitur est esse satis probabile Apostolos communicasse Spiritum sanctum baptizatis sola manus impositione absque chrismate, quia verisimile est Christum Dominum hanc illis potestatem tradidisse. Tum ut facilius modo possent baptizatos confirmare in fide. Tum ut Apostolica dignitas fidelibus efficacius commendaretur. Ob quam causam specie visibili, & plurium donorum communicatione Spiritus sanctus concedebatur. Sic docent expressè Alen. 4. p. quæst. 24. memb. 1. & 2. Bonavent. in 4. dist. 7. art. 1. q. 1. & 2. Verum esto ita factum fuerit nullatenus dicendum est sacramentum confirmationis ministrasse. Hoc enim sacramentum sub chrismatis vntione ministrandum esse docuit Christus Dominus. Teste Fabiano episc. 2. ad Episcopos Orient. Non igitur sola manus impositione vntum ministrari potuit. Adde communicationem diuini Spiritus sola manus impositione cum Apostolis spirasse, quia cum ipsis spirauit modus communicationis diuini Spiritus sub forma illa visibili, & extraordinaria. Ergo illa manus impositio propriè sacramentum non erat cum non esset ceremonia stabili lege instituta.

3. Probabilis tamen censeo Apostolos communiter, & frequenter non communicasse fidelibus diuinum Spiritum sola manus impositione absque chrismatis vntione, quia neque ex scriptura, neque ex Patribus contrarium colligi potest, neque est vlla ratio, quæ id persuadeat. Ex scriptura namque solum colligitur cõtulisse Apostolos diuinum Spiritum manus impositione. Sed inde non inferitur vntionem non interuenisse. Qui enim vngit, manus imponit. Et licet scriptura vntionem non declarauerit, quia tamen illam non negauit, asserenda est, ne dispensationes, & priuilegia absque firmo fundamento concedamus. Ex patribus autem nullus est qui asserat frequenter, & ordinariè Apostolos communicasse fidelibus diuinum Spiritum sola manus impositione absque chrismatis vntione. Potius contrarium indicant vocantes hoc sacramentum tum chrisma, tum impositionem manus, tum Confirmationem, tum signaculum Domini, vt constat ea relatis præcedenti par. & præcipue ex Innocent. III. in cap. vi. de sacra. vntione. vbi per frontis chrismationem manus impositio designatur, quæ alio nomine Confirmatio dicitur. Deinde morem, quem nunc seruat Ecclesia in fidelium Confirmatione, & diuini Spiritus communicatione seruasse Apostolos testatur Cyprian. episc. 71. Eusebius Papa, episc. 3. in fine. August. 15. de ciuit. Dei. c. 18. ob quam causam Fabian. Papa, episc. 2. asserit Apostolos quorannis noui Chrismi consecrassè, & vetus combussisse. Igitur illa manus impositio, quæ frequenter Apostoli Spiritum sanctum communicabant vntioni chrismatis coniuncta erat. Præterea nulla est ratio persuadens Apostolos confirmasse fideles sola manus impositione absque chrismate. Nam si id concedendum esset, eo quod esset modus facilius, cum plures excogitari possent faciliores, illis asserendum esset diuinum Spiritum communicari posse. Deinde dignitatem Apostolicam non magis commendat vti sola manus impositione, quam chrismatis vntione ad communicandum Spiritum sanctum. Cum hæc communicatio non ex signo secundum se, sed ex promissione diuinæ virtutis ortum habeat. Igitur nulla est ratio persuadens Apostolos, sine chrismate confirmasse, quin potius contrarium persuadeat congruentia desumpta à magisterio, & exemplo. Etenim Apostoli constituti sunt à Christo Domino magistri, & Doctores mundi verbo, & exemplo. Expediebat ergo sacramenta omnia ministrare ritu per Christum instituto, & in Ecclesia perpetuè duraturo. Ergo expediebat vti chrismate in confirmatione fidelium. Ergo credendum est eo vfos fuisse. Et ita docent Suar. disp. 33. sect. 4. post med. Egid. de Coninch. q. 72. art. 3. dub. 2. Bellarm. lib. 2. de Sacram. cap. 9. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 3. cap. 2. num. 5. Bonac. disp. 3. de sacram. quæst. vi. p. 2. num. 6. in fine.

4. Notanter dixi Apostolos vfos fuisse chrismate regulariter, & frequenter in Confirmatione fidelium, vt abstinerem ab illa quæstione, an aliquando communicauerint diuinum Spiritum sola manus impositione? Etenim sunt plures Doctores asserentes Apostolos non vfos fuisse chrismate in principio, cum Spiritus sanctus visibili forma, & cum dono linguarum, & Prophetiæ communicabatur, sed tunc vfos fuisse sola manus impositione ex speciali Dei commissione. Cessante vero illa miraculosa communicatione vfos fuisse chrismate. Sic docent D. Thom. q. 72. art. 2. ad 1. & art. 4. ad 1. Paludan. in 4. d. 7. q. 2. art. 2. n. 12. & art. 3. num. 24. Sotus. ibi art. 2. ad 1. Duran. q. 1. art. 2. ad 1. & alij relati à Suar. disp. 33. sect. 4. vers. tertia, & media sententia.

PUNCTVM V.

Quæ sit forma Sacramenti Confirmationis.

1. Staturitur forma confirmationis.
2. Proponitur dubium, an omnia contenta in forma sint de necessitate sacramenti.
3. Staturitur expressionem Trinitatis necessariam esse.

4. Crucis signaculum exprimi necessario debet.
5. Exprimi debet chrismatis vntio.
6. Fit satis rationi dubitandi num. 2. adducta.

1. **F**orma sacramenti Confirmationis ea est. Signo te signo crucis, & confirmo te chrismate salutis: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen. Sic D. Thom. ab omnibus receptus, q. 72. art. 4. constat ex concilio Florent. in decreto fidei. sub Eugenio IV. vsque & traditione Ecclesiæ perpetua Ratio sumenda est ex Christi institutione, congruentia ex fine, effectu, & causa efficiente, sicuti explicuit optime D. Thom. dicto art. 4. Cum enim per hoc sacramentum fideles designentur in Christi milites, accipiantque robur ad fidem, & gratiam in baptismo susceptam retinendam, & absque vilo timore, & verecundia confitendam, oportuit hæc omnia forma explicari. Verbis enim illis; Coniungo te signo crucis, declaratur signaculum crucis fronti confirmandi appositum, eiusque anime charactere indelebili spiritaliter impressum. Robur vero acceptum exprimitur; cum dicitur. Confirmo te chrismate salutis. At quia robur hoc, & signaculum sunt ad fidem Christi palam confitendam, deuit præcipuum fidei mysterium, quod est sanctissima Trinitatis, exprimi, sicuti exprimitur in forma baptisimi.

2. Sed non caret difficultate, an hæc omnia sint de necessitate sacramenti. Tum quia ex scriptura non constat de supradicta forma, sicuti constat de baptismo. Neque item ex vsu Apostolorum, qui vel sola manus impositione, vel simul cum vntione chrismatis Spiritum sanctum communicabant. Neque item ex consuetudine Ecclesiæ. Nam in libro, qui scribitur ordo Romanus in officio Sabbathi sancti solum hæc forma statuitur. Confirmo te in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Et fuit edictum Constantini referentis confirmationem à Syluestro factam, in quo nulla est chrismatis mentio, nec confirmationis, sed solum signationis. Consentit Duran. in rational. diuinorum officior. lib. 6. cap. 84. Alij patres quorum meminit Bellarm. lib. 2. c. 10. Suar. disp. 33. sect. 5. princ. solius vntionis mentionem fecerunt, cui Pontificis oratio iungebatur. Non igitur supradicta forma quoad omnes eius partes essentialis est.

3. Sed hæc non vigent, vt à Catholica veritate recedamus, Quare affirmandum est supradictam formam essentialem esse, etiam quoad omnes suas partes, sicutem Concilium Florentinum exactè formam huius sacramenti describens supradicta verba statuit, credidit ergo essentialia esse, alias formæ partes non essent. Et imprimis necessaria est in hoc sacramento sicuti in baptismo expressio Trinitatis, ideo enim in baptismo hæc expressio requiritur, quia cum baptizatus fides in eo suscipiat, expedit præcipuum fidei mysterium profiteri. At confirmatus suscipit in confirmatione obligationem eiusdem fieri propugnandæ eaque de causa instat miles sui ducis insignis insignitus Christi cruce signatur, & instat athleta ad pugnam dispositi vntione chrismatis exteriori & interiori Spiritus sancti robore preparatur. Expediens ergo fuit præcipuum fidei mysterium exprimi. Adde hoc sacramentum, sicuti dicit D. Thom. receptus ab omnibus. q. 62. art. 4. est baptisimi perfectio. Ergo sicuti in baptismo fuit conueniens Trinitatem exprimi, etiam in hoc sacramento conueniens est. Denique Sanctissima Trinitas est principalis causa roboris spiritalis hoc sacramento suscepti, vt ipse D. Thom. notauit. Congruum fuit ergo hæc causam in forma huius sacramenti exprimi. Et ita docent omnes Catholici Doctores apud Suar. disp. 33. sect. 5. vers. secundo dubitari potest. Egid. de Coninch. q. 72. art. 4. n. 69. Pelant. ibidem Henric. lib. 2. cap. 2. Bonac. disp. 3. quæ. unica. pun. 3. num. 6. Paulo Laym. lib. 5. sum. tract. 3. cap. 5. & alij.

4. Secundo necessarium est exprimi crucis signaculum, neque enim satisfacies, si dicas; signo te, & Confirmo chrismate salutis. Nam esto illo verbo signo facta cruce videaris signaculum crucis declarare, quia tamen verbo illo signo non declaras, & forma materiam declarare proximam declaras, ideo omisso crucis signo forma nulla redditur, & ita pluribus relatis firmat Suar. dicta disp. 33. sect. 5. vers. nihilominus. Egid. de Coninch. q. 72. art. 4. n. 67. Adde te non satisfacere, si loco verbi signo apponeres Confirmo, diceretque confirmo te signo crucis, & chrismate salutis, quia vt rectè dixit Suar. supra signum crucis exprimi debet, vt actio ministri consignantis. Quod verbo confirmo non exprimitur.

5. Tertio exprimi debet chrismatis vntio, quia est materia proxima huius sacramenti. Videtur autem solo verbo Confirmo adiuncta chrismatis vntione satis explicari, sicuti solo verbo baptizo exprimitur ablutio, fauetque Rituale Romanum antiquum, cuius meminit Bellarm. lib. de confirmat. cap. 10. in quo huius sacramenti forma in hunc modum describitur. Signa eos Domine signo crucis. Ergo te confirmo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Vetus tamen existimo cum D. Th. Suar. Egid. & aliis supra relatis solo verbo confirmo vntionem non exprimi, sicuti exprimitur ablutio per verbum baptizo. Quia quocumque signo siue crucis, siue

sue vñtionis confirmatio fieret; verbo confirmo declarari possit, quippe verbum confirmo de se est indifferens, indiget enim alio verbo, seu nomine, quod eius indifferenciam determinet. Adde si loco verbi confirmo, vngo, vel signo apponeres, formam essentialiter mutares, quia illis verbis non exprimeres præcipuum huius sacramenti effectum, qui est robur ad fidem palam confitentiam, & propugnandam.

6. Restat rationibus dubitandi n. 2. ad ductis satisfacere. Ad primam nego supradictam formam ex scriptura non colligi: colligitur namque ex Paulo. 2. Corinth. 1. Quia confirmat nos vobiscum in Christo, & qui vixit nos Deus, & qui signavit nos, & dedit pignus Spiritus in cordibus nostris, sicuti explicat ibi Theodoret. Anselm. Lyranus, & alij ibi, & Ambros. de his qui mysteriis initiantur. c. 7. Etenim verbo confirmat, effectum huius sacramenti designavit, vñtionem exterioriorem christiatis verbo vñxit declaravit, signaculum crucis verbo signavit. Verum esto concederemus ex scriptura non satis colligi supradictam formam esse à Christo traditam, sufficit ad id comprobandum perpetua Ecclesie traditio. Neque enim omnia in scripturis expressè contineri debent, cum plura Christus Dominus circa sacramentorum administrationem Apostolos docuerit, quæ sola traditione constant. Ex vii Apostolorum efficax argumentum desumi non potest. Non enim constat, an vñ fuerint sacramenta ad fideles confirmandos. Doctores namque asserentes christiatis vñs fuisse, consequenter dicere debent formam huius sacramenti expressisse, cum nullum appareat fundamentum id negandi, ut bene expendit Suar. dicta sect. 5. in fine. Ad testimonium adductum ex libro, qui inscribitur Ordo Romanus (si forte sic se habet) respondeo, ibi non exprimi totam formam, sed sub verbis concillis confirmationem declarari, sicuti idem est dicendum de edicto Constantini. Antiqui Patres formam huius sacramenti non satis expresserunt. Nam vt constat ex Innocent. I. epist. 1. ad Decentium §. 5. vtebantur nostræ fidei mysteria infidelibus manifestare, ne contemnerentur. Nullus tamen negavit aliquod verbum in supradicta forma relatum necessarium fuisse. Illud verò certissimum est, si formam huius sacramenti deprecative proferres, omnino sensum, & significationem illius mutares, vtpote qui non significares huius sacramenti effectum vt à te operatum. Quocirca indicativo, seu imperativo modo proferri necessarium debet, & notavit Suar. dicta disp. 33. sect. 5. circa fin.

PUNCTUM IV.

Qui sint Confirmationis effectus.

1. Primus est gratia augmentum, ad quod suscipiendum qua-lier debeat esse dispositus.
2. Secundus effectus est gratia auxilium suo tempore concedendum.
3. Tertius est character in signum reiterari hoc sacramentum non posse.
4. Explicatur quidam difficilis locus Augustini.

1. Primus, & præcipuus confirmationis effectus ex omni sententia est augmentum gratiæ per baptismum receptæ. Hoc enim sacramentum à sanctis Patribus perfectio baptismi communiter appellatur, quia gratiam baptismi perficit, & intendit. Quapropter hoc sacramentum per se expostulat suscipiendum in gratia esse constitutum argumento ex naturalibus deducto, vt quis augmentetur, & crescat, vitam habere debet, sic in spiritualibus, vt roboretur Spiritu, & gratiæ augmentum recipiat, gratiam, quæ est vita spiritualis, habere debet. Quocirca conscius peccati mortalis contritione, vel attritione cum sacramento penitentiae se disponere debet, vt sic expulso peccato, & gratia recepta aptus existat ad augmentum gratiæ, proprium huius sacramenti effectum, recipiendum. Præmittere vero confessionem sacramentalem (etsi salubre consilium sit) non tenetur, quia neque ex natura rei, neque ex vilo præcepto diuino, aut Ecclesiastico hæc obligatio colligi potest. Nam esto in cap. vt ieiunij de consecrat. dist. 5. caueatur suscipiens hoc sacramentum & ieiunios esse debere, & præmissa confessione dispositus, id tantum ex consilio præscribitur, non ex præcepto, vt notavit D. Thom. receptus ab omnibus q. 72. art. 7. Quod si credens se esse contritum, cum tamen solum attritus sit, accedat ad hoc sacramentum recipiendum, recipies gratiam iuxta opinionem factis probabilem, & piam asserentem sacramenta viuorum aliquando primam gratiam conferre non penitentibus obicem. Qui enim attritione peccatum detestatur ad illius remissionem se disponit, voluntatem peccati retractando. Ex alia parte sacramentum suscipit credens esse ritè dispositum, non igitur obicem ponit sacramenti effectui. Ergo præsumi debet de diuina bonitate non esse effectum sacramenti negandum. Et ita sustinet in præsentia Suar. disp. 34. sect. 2. vers. occurrit. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 3. cap. 4. Bonac. disp. 3. q. unica p. 4. num. 7. & dixi tract. 18. pun. 7.

2. Secundus effectus confirmationis est speciale auxilium suo tempore concedendum ad gratiam in baptismo receptam retinendam; & fidem absque vilo timore, & verecundia cum opus fuerit confitentiam. Hoc autem auxilium vt loco allegato dixi neque semper ex vi sacramenti efficax conceditur, alias confirmatus nunquam fidem, & gratiam amitteret, imo neque omni tempore, & occasione ex vi sacramenti datur, quia non est vnde colligamus sic esse à Deo promissum, sed illud auxilium conceditur qualiter, & quando à diuina bonitate præordinatum est. Vide dicta tract. 18. pun. 7.

3. Tertius, & præcipuus confirmationis effectus est character, qui est qualitas quædam spiritualis, & supernaturalis animæ in hærens, quo confirmatus in militem Christi munitur, & roboratum est insignitus vt fidem eius defendat. Semel autem animæ impressus indelebilis est, eaque de causa Confirmationis Sacramentum iterari non potest, sicuti colligitur ex c. dictum est cap. de homine de consecrat. dist. 5. & ex Trident. sess. 7. can. 9. de Sacram. in genere.

4. Solum obstat huic Catholice veritati difficilis locus Augustini. lib. 3. de baptismo cap. 16. qui & refertur in cap. manus 1. q. 1. vbi ait: Manus impositio, non sicut baptismus repeti non potest, quid enim est aliud nisi oratio super hominem. Quod autem per manus impositionem intelligat August. Confirmationis sacramentum, colligitur eum ex exordio illius capituli, vbi inquit: Spiritus sanctus in sola Catholica Ecclesia per manus impositionem datur. Tum ex verbis subsequentiibus. Non enim ait, datur Spiritus sanctus sensibilibus miraculis attestantibus per manus impositionem, sicut antea dabatur. Nihilominus asserendum est sermonem ibi non esse de impositione manus, quæ est Confirmationis sacramentum, alias non solum Catholice veritati, sed sibi ipsi Augustinus repugnaret, si quidem lib. 2. contra epistolam Periliani cap. 104. expresse asserit Confirmationem, sicut & baptismum repeti non posse. Dicendum ergo est de alia manus impositione ab ea qua sacramentum Confirmationis conficitur; loqui Augustinum. Etenim cum manus impositio, vt dicit glossa dicto cap. manus, multiplex sit, videlicet confirmatoria, de qua actorum. 8. & 19. ad Hebr. 6. ordinaria, cuius mentio fit actor. 6. & 1. ad Timoth. 4. & 2. ad Timoth. 1. quæque repeti non possunt, quia ipsi sacramentum confirmationis, & ordinis ministratur. Aliæ vero manus impositiones nec sacramentum sunt, nec repetitioni contradicunt. Primo est manus impositio, qua infirmi curabuntur, de qua Marc. ult. Super ægros manus imponent, & bene habebunt, cuiusque meminit Lucas actor 9. & 28. Deinde est alia manus impositio deprecatoria, de qua forte loquitur Lucas actor. 13. cum dixit. Tunc ieiunantes, & orantes, imponentesque eis (scilicet Paulo, & Barnabæ) manus dimiserunt illos. Non enim illa manus impositio nec confirmatoria, neque ordinaria fuit. Cum Paulus, & Barnabas & confirmati, & ordinati essent. Restat ergo, vt fuerit quædam salubris deprecatio, qualis est ea, qua cathecumenus ad baptismum recipiendum præparatur, de qua August. lib. 2. de peccator. merit. c. 26. & qua etiam confirmandus orationibus Ecclesie disponitur ad Confirmationem, quæ manus impositio, vt bene notavit Valen. t. 4. disp. 5. q. 1. pun. 1. Secundum se spectata optime repeti potest. Quod si de hac manus impositione Confirmationem antecedente loquatur August. in dicto cap. manus mirum non est, quod negauerit repeti non posse, sicut baptismus. Verum quia eo loci non videtur August. locutus de Sacramento Confirmationis, ideo probabilis existimo supradictam manus impositionem non esse eam, qua confirmandus orationibus Ecclesie disponitur Confirmationi recipiendæ. Dicendum igitur est loqui ibi Augustinum de manus impositione, qua heretici penitentes reconciliantur, & diuinus Spiritus in eorum fauorem exoratur manus impositione, vt habetur cap. penitentes c. in cap. quadragesima. 50. dist. & de qua idem August. lib. 5. de baptismo cap. 23. Hæc enim manus impositio, vt bene August. quid est aliud, quam oratio super hominem? Neque huic expositioni obstat, quod initio illius capituli dixerit Spiritum sanctum in sola Catholica Ecclesia per manus impositionem communicari, quia id verum esse potest, etsi non communicetur sacramentaliter prædicta manus impositione, sed solum deprecative. Sola enim Ecclesie Catholice oratio, & quæ à Catholicis fit, & Catholicis applicatur, communicare Spiritum sanctum potest. Ex eo autem quod subdit hæc manus impositione non communicari diuinum Spiritum sensibilibus signis, sicuti tempore Apostolorum communicabatur, non infertur hanc manus impositionem eiusdem esse virtutis cum ea, qua Apostoli Actor. 8. & 19. vtebantur: illa enim ex opere operato Spiritum sanctum communicabat, hæc solum deprecatorie, neque infallibiliter. Sic latius explicat Suarez disp. 34. sect. 1. circa finem. content. Egid. de Coninch. q. 72. art. 5. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 3. cap. 4.